

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pečet à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati pet vrst Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

KONFERENCA MALE ANTANTE

Otvorjena bo v sredo v Štrbskem Plesu — Na dnevnem redu so važne zadeve, ki zanimajo vse tri države — Razpravljalo se bo tudi o Briandovem načrtu za osnivanje evropske unije

Praga, 23. junija. h. Dnevni red konference Male antante, ki se bo vršila od 25. do 27. junija v Štrbskem Plesu, bo naslednji:

1. Razprave o splošni mednarodni situaciji.
2. Pogajanja o pogodbah v Parizu in Haagu. Razpravljali bodo predvsem o eksproprijaciji nadvojvodskih in cerkvenih posestev. O eksproprijaciji cerkvenih posestev je bila sklenjena pogodba z Vatikanom.
3. Mala antanta in Briandov memorandum. K temu se javlja, da je Briandov memorandum v načelu za Malo antanto sprejemljiv. V nekaterih vprašanjih pa zahteva Mala antanta posebne izjeme.

4. Gospodarski odnosi med državami Male antante ter Malo antanto in njenimi sosedi. Debatna o gospodarskih vprašanjih bo imela velik vpliv na gospodarska pogajanja med Češkoslovaško in Madžarsko in med Češkoslovaško in Rumunijo.

5. Razprava o vprašanjih, ki so na dnevnem redu prihodnjega zasedanja Društva narodov in ki interesirajo Malo antanto.

Češkoslovaški tiskovni urad javlja, da pride jugoslovenska delegacija z zunanjim ministrom dr. Marinkovičem na čelu v Štrbski Ples 24. t. m. ob 10.36, rumunska delegacija z zunanjim ministrom Mironescom pa istega dne ob 20.56. Konferenca se bo pričela v

sredo 25. t. m. v hotelu »Hietzdoslav« ter se bo končala v petek zvečer. V soboto 28. t. m. se vrnejo delegacije domov.

Pariz, 23. junija. S. V razpravi o predhodni konferenci Male antante piše »Echo de Paris«, da se bo konferenca bavila predvsem z odgovorom na Briandov memorandum in z vprašanjem eventualne restavracije Habsburžanov na Madžarskem. List povdarja govoroce o zaroki bivšega nadvojvode Otona z najmlajšo hčerko italijanskega kralja ter pravi, da ima Francija gotovo moč ustaviti tok dogodkov, ko se bodo sestali v Parizu možje, ki se zavedajo grozeče nevarnosti.

Madžarski legitimisti hočejo kralja

Obnovili bodo kraljevino pod habsburškim žezlom ne glede na stališče inozemstva — Bethlenovo potovanje »na jug«

Budimpešta, 23. junija. Na včerajšnjem zborovanju madžarskih legitimistov je med drugim govoril baron Sztteranyi o habsburškem vprašanju in je naglašal, da hočejo legitimisti mirnim potom rešiti vprašanje madžarskega kralja. Pred tednom dni je poletel avstrijskega nadvojvode Otona in lahko na pogladi avtentičnih informacij demantira vse vesti, ki so razširjene v inozemstvu, da nameravajo madžarski legitimisti obnoviti avstro-ogrsko monarhijo. Madžarski legitimisti hočejo samo obnovo madžarske

kraljevine pod žezlom habsburške dinastije, vse drugo pa jih nič ne briga. Ta svoj pokret pa bodo izvedli ne glede na to, ali bo inozemstvu prav, ali ne.

Budimpešta, 23. junija. Listi poročajo, da je grof Bethlen na povratku iz Londona v Švici prekinil svoje potovanje in odpotoval proti jugu. Od tam se bo z avtomobilom preko Italije in Avstrije vrnil na Madžarsko.

Angleška kolonijalna konferenca

Danes so se sestali v Londonu guvernerji vseh angleških kolonij, da razpravljajo o skupnih kolonijalnih zadevah

London, 23. junija. Danes bodo otvorili kolonijalno uradno konferenco kolonijalnih guvernerjev. Konferenci bo predsedoval kolonijalni tajnik lord Passfield. Konferenco so sklicali v skladu s predlogom, ki je bil stavljen na prvi konferenci leta 1927, naj bodo te vrste sestanki vsako tretje leto. Na dnevnem redu konference so važna kolonijalna vprašanja. Skoraj celotni kolonijalni teritorij, ki šteje približno dva milijona štirinajstih milijonov prebivalstva od 50 milijonov, je administrativno, finančno in zakonodajno popolnoma neodvisen. Prebival-

stvo je zelo različno in ima različne potrebe in težnje. Vključ temu je veliko zadev, ki so skupnega interesa, tako na primer vprašanja javnih del, komunikacij, poljedelstva itd., kar vstvarja potrebo po periodični izmenjavi misli. Kolonijalna konferenca, ki se sestane danes, bo zasedala najbrže tri tedne. Konferenca bo razpravljala v glavnem o kolonijalnem razvoju s posebnim ozirom na delovanje in uporabo fonda za kolonijalni razvoj, o upravi znanstvenih in tehničnih uradov in o problemih kolonijalne uprave v splošnem.

Pred rekonstrukcijo grške vlade

Kljub oficijelnim demantijem se vzdržujejo govorice o skorajšnjih važnih izpremembah v grškem kabinetu

Atene, 23. junija. Vladni krogi kategorično demantirajo vse vesti o bližnji preobnovi vlade, zlasti pa o demisiji Venizelosa. Venizelos je sam najodločneje demantiral te vesti in je izjavil, da vlade ne bo izpremenil najmanj še dve leti.

Kljub temu demantiju pa se vzdržujejo govorice o predložitvi rekonstrukcije grške vlade. Pričakuje se demisija zunanjega ministra Mihalokopulasa, zlasti po objavi pisma ministrskega predsednika Venizelosa v Francijo, torej v najkrajšem času.

sa bivšemu diktatorju Pangalosu. To pismo za Mihalokopulasa nikakor ni laskavo. Kot naslednik zunanjega ministra se imenuje šest republikanske unije Papanastazijske. Republikanska unija bo baje dobila tudi prometno in poljedelsko ministrstvo. Dalje je pričakovati izpremembe tudi v vojnem in pravosodnem ministrstvu. Rekonstrukcija vlade bi se imela izvršiti še pred odhodom ministrskega predsednika Venizelosa v Francijo, torej v najkrajšem času.

Grozno dejanje zblaznelega očeta

V newyorškem parku je zblazneli oče vrgel in prepadel svojo ženo in svoje štiri otroke — Vsi so se ubili

New York, 23. junija. V Westrockparku v Newhavenu v Connecticutu se je pripetilo včeraj strahovita tragedija. Umobolni oče je vrgel in prepadel svojo ženo Gertrude Spang in njene 4 otroke. Spang je pred nekaj dnevi pobegnil iz umobolnice. Doma je dejal, da so ga izpustili. Drugi dan je napravila vsa družina izlet v park. Ljudje, ki so bili v parku, so z grozo opazili po-

četje blazneža in gledali, kako so se trupla matere in 4 otročičev razbila na spodaj ležečih skalah. Nesrečni umobolni oče je stal na vrhu prepada in metal kamenje na ljudi, ki so skušali približati se k truplom. Čez nekaj časa se je blaznež prekrizal in odšel, kakor da bi se ne bilo ničesar zgodilo. Nesrečnega so končno prijeli in odpeljali v umobolnico.

Proučevanje naše flore

Beograd, 23. junija. Sinoči je odpotoval v Sandžak znani profesor praške univerze dr. František Novak z večjo skupino svojih asistentov v svrhu proučevanja tamošnje flore in favne. Prof. dr. Novak je izjavil, ki jo je podal novinarjem povdarjal bogastvo flore in favne v naši državi ter izrazil upanje, da bo našel v Sandžaku rastline, ki jih znanost doslej še ni odkrila. Po njegovem mnenju predstavlja Sandžak tudi neizčrpno prirodno bogastvo.

Štipendije za študij v Angliji
Beograd, 23. junija. AA. G. minister prosvete je razpisal natečaj za 6 štipendij fonda poslaništva v Londonu. Od teh mest sta dve mesti določeni za študij pedagogike na univerzama v Londonu in Edinburgu, eno mesto za filozofijo na univerzi v Londonu, 2 mesti za angleški jezik v Birminghamu in eno mesto za gozdarstvo in kmetijstvo v Londonu. Natečaja se lahko udeležijo moški državljani kraljevine Jugoslavije, prvenstveno oni iz predvojnne Srbije in črne gore, ki so končali akademsko študijo ta semester

Jugoslovensko - italijanska pogajanja v Pulju

Beograd, 23. junija. M. Italijanski list »Osservatore Romano« objavlja pod naslovom »Italijansko - jugoslovenska komisija v Pulju« brozjavko, iz Pulja, po kateri se tamkaj v četrtič vrše razprave italijansko-jugoslovenske komisije za rešitev imovinskih vprašanj v Istri na otoku Krku in v kastavski občini. Za predsednika komisije je bil izvoljen senator Kersj kot šef italijanske delegacije, ki je pozdravil člane jugoslovenske delegacije s predsednikom Marjanom Cukaro na čelu.

Francoski minister o jugoslovenskih gozdovih

Pariz, 23. junija. AA. Francoski minister poljedelstva Fernand David je napisal uvod k delu publicista Leona Savadjaina o gozdni industriji v Jugoslaviji. Pisec navaja podatke o gozdni površini v Jugoslaviji in veli nato:

To gozdno bogastvo je element varnosti in bogastva: bogastva, ker obstoja obsežno povpraševanje po njem na svetovnih tržiščih; varnosti pa ker je les prvovrstna surovina in važna tako za življenje države kot take, kakor za zaščito pred poplavami, čijih grozoto smo morali sami nedavno doživeti...

O gospodarskih odnosih med obema državama pravi Fernand David, da so čedalje čvrstejši in da zavzema jugoslovenska gozdna industrija važno mesto v trgovinski izmenjavi med prijateljskima državama Francije in Jugoslavije.

Evropska gospodarska konferenca?

Beograd, 23. junija. V tukajšnjih gospodarskih krogih se v zadnjem času zelo živahno dela na to, da bi se v drugi polovici julija ali v početku avgusta sklicala v Ženevi konferenca vseh evropskih držav, na kateri naj bi se razpravljala vprašanja splošne gospodarske krize v Evropi. Na tej konferenci naj bi bile udeležene države zastopane po svojih strokovnjakih, ki so pred vsem poučeni o evropskih gospodarskih problemih. Konferenca naj bi poiskala način, po katerem naj bi se sanirala splošna gospodarska kriza. Ako pride do te konference, bo na njej zastopana tudi naša država po svojih gospodarskih ekspertih.

Zgradba mostu med Jugoslavijo in Rumunijo

Beograd, 23. junija. M. »Giornale d'Italia« objavlja vest iz Beograda, po kateri se dela pri Brzi Palanki za sondiranje Dunava, da bi se našlo primerno mesto za zgraditev mostu med Jugoslavijo in Rumunijo, mrzlično nadaljujejo. Prav tako se tudi na rumunski strani vrše tozadevna dela. List piše, da jugoslovenski tisk naglašava važnost novega mostu, ki bo omogočil direktno zvezo Rumunije, Češkoslovaške in Poljske z Jadranom.

Štipendije za študij v Angliji

Beograd, 23. junija. AA. G. minister prosvete je razpisal natečaj za 6 štipendij fonda poslaništva v Londonu. Od teh mest sta dve mesti določeni za študij pedagogike na univerzama v Londonu in Edinburgu, eno mesto za filozofijo na univerzi v Londonu, 2 mesti za angleški jezik v Birminghamu in eno mesto za gozdarstvo in kmetijstvo v Londonu. Natečaja se lahko udeležijo moški državljani kraljevine Jugoslavije, prvenstveno oni iz predvojnne Srbije in črne gore, ki so končali akademsko študijo ta semester

Higijenska misija Društva narodov v Sloveniji

Higijenske naprave v naši državi delajo čast vsemu kulturnemu svetu

Ljubljana, 23. junija.

Te dni se je mudila v Sloveniji 14 članska misija higijenske sekcije Društva narodov v Ženevi. Misija ima nalogo poučiti vse sanitarne in higijenske naprave, zavode in ustanove v Jugoslaviji. Misijo, ki jo je vodil dr. Ewald Tomaneck, rodom Čeh iz Moskve, tvorijo grški, češko-slovaški, bolgarski in rumunski zdravniki. Misiji je dodeljen tudi šef-zdravnik kitajske vlade v Nankingu dr. Tsefang F. Huang.

Misija je že v začetku junija odpotovala na študijsko potovanje v Rumunijo in se ustavila v vseh važnejših mestih. Dne 19. t. m. je prispela v Novi Sad, odkoder je krenila v Beograd in si tam ogledala vse centralne higijenske in druge sanitarne naprave.

V Ljubljani sta misijo sprejela in pozdravila v imenu banke uprave sanitetni referent dr. Mayer in šef drž. higijenskega zavoda dr. Pirc. Misija si je ogledala v Ljubljani razne zavode, kakor državni higijenski zavod, zavod za zaščito dece, žensko bolnico, mestno zavetišče za onemogle in mestno klavnico. V mestni klavnici sta gostom razkazala naprave direktor klavnice g. Pestotnik in mestni fizik dr. Rus.

Člani misije so bili zadivljeni nad našimi higijenskimi napravami. Vodja misije je izjavil, da bo dr. Stampar, generalni inspektor higijene v Beogradu, ki ima največ zaslug za napredek Jugoslavije na zdravstvenem področju, pozvan na Holandsko in Dansko, da organizira tudi tam razne higijenske zavode po jugoslovanskem vzoru.

V soboto so si gostje ogledali mesto in se popoldne ob 16. odpeljali v Lukovico, kjer so si ogledali tamonjni zdravstveni dom.

Včeraj popoldne so krenili z avtomobilom higijenskega zavoda najprej v Zgornjo Šiško, kjer so si ogledali Frkovo gošpodinjsko šolo, na kateri poučuje dr. Pirc higijeno, razstavo ženskih ročnih del istotam in razstavo otrok iz dečjega zave-

tišča. V spremstvu upravitelja osnovne šole v Zgornji Šiški Pleničarja, upravitelja meščanske šole Kunaverja in župana Zakotnika so si nato ogledali mogočno šolsko poslopje in se niso mogli dovolj načuditi krasnim napravam. Zanimali so se, kje je dobila občina toliko denarja, da si je zgradila tako impozantno stavbo. Menili so, da je šola le vzorec, ker je take šole težko graditi na deželi, kjer običajno nimajo denarnih sredstev.

Iz Zgornje Šiške je misija krenila v Smednik, kjer si je ogledala vaški vodovod, od tam v Predoslje pri Kranju k ogledu mlekarne in sirarne, nato v Trzin k ogledu zdravstvenega doma — tu sta goste pozdravila župan Lončar in voditeljica doma dr. Pancetova — iz Trzica pa na Golnik.

Na Golniku je bil najprej obed. Po pozdravnem govoru primarija dr. Neubauerja so govorili za misijo dr. Mitichy, dr. Huang in Bolgar dr. Jabilov. Vsi so izražali svoje zadovoljstvo nad higijenskimi napravami v naši državi in so povdarjali, da delajo čast vsemu kulturnemu svetu. Zanimiv je bil govor dr. Jabilova, ki je vrh tega povdarjal potrebo balkanske federacije.

Po obedu je bil ogled zdravilišča, na kar so se gostje odpeljali preko Beguni na Bled. Tam so se kopali v jezeru in se čudili krasoti blejske okolice. Z večernim vlakom so se odpeljali v Ljubljano ter takoj nato nadaljevali pot v Zagreb.

Kakor smo poučeni, obišče misija še razna naša mesta, kakor Sarajevo, Split, Dubrovnik in Trogir. Zanimala se bo zlasti za zavode proti malariji v južni Srbiji.

Za časa potovanja po Jugoslaviji so misiji prideljeni trije naši zdravniki: višja sanitetna svetnica pri banski upravi v Ljubljani in v Zagrebu dr. Živko Lapajne in dr. Mile Knežević ter sanitetni inspektor v Novem Sadu dr. Voja Milovanović.

Ogromen plaz v Švici

Z gore Dent du Midi se je utrgal ogromen plaz, ki je zajezil reko in razdeljal železniško progo

Lausanne, 23. junija. Sinoči se je utrgal z gore Dent du Midi velikanski plaz kamena in zemlje. Plaz je gladko razliral gozdove in vinograde v bližini Saint Maurice ob reki Rhoni in zasul dolino na veliko daljavo s kamenjem in zemljo za poldrugi meter visoko.

Plaz je zaprl potoku pot, ki je izpremenil strugo in se ulil preko glavne ceste proti Simplonskemu predoru. Vse komunikacijske zveze v gornjem Valaisu so prekinjene. V Lausanne so odpotali nujne brozjavke, naj usmerijo promet mednarodnih vlakov preko Loetschberga.

Neizpremenjeni odnosi med Francijo in Italijo

Pariz, 23. junija. Senzacionalne vesti inozemskih listov, da je v zadnjih dneh nastala v francosko-italijanskih odnosih zelo resna napetost, se vašemu poročevalcu v francoskem zunanjem ministrstvu energično demantirajo. Izrečno se zagotavlja, da ni nobenega vzroka za kako vznemirjenje in da se odnosi med obema državama v zadnjih dneh niso izpremenili.

Položaj na Malti

London, 23. junija. Položaj na otoku Malti je še vedno zelo napet. Včeraj so objavili odredbo, s katero stopijo, v veljavo nekateri zakoni, ki jih je izdal maltski guverner sir John Cane. Ker se bo vršil najbrže tajni svet, je pričakovati važnih političnih dogodkov. Nadalje bo višje sodišče razpravljalo o prijavi maltskih nacionalistov, ki izpodbijajo veljavnost volilnega zakona iz leta 1929, ki ga je odobrila maltska zbornica 8. januarja 1929. Možno je tudi, da sodišče ne bo razsodilo o tem vprašanju. Nacionalisti razvijajo velikansko propagando in lokalne oblasti so odredile vse potrebno, da preprečijo eventualne nemire.

Elektrifikacija Evrope

Berlin, 23. junija. Na svetovni konferenci za izkoriščanje naravnih sil je imel generalni ravnatelj dr. Oliven zanimivo predavanje o ustanovitvi evropske mreže energije. Dr. Oliven namerava omogočiti s pomočjo enotne evropske mreže razdelitev elektrike med različne države. S tem bi se lahko sedanje električne naprave bolje izrabile, dobili novi viri in napeljal elektrif-

ni tok v dežele, ki ga še nimajo. Dr. Oliven predlaga zvezo obmejnih držav Evrope z ostalimi potom vodov visoke napetosti. Celotno omrežje bi bilo približno 10.000 km dolgo. Na koncu je dr. Oliven apeliral na udeležence, naj vplivajo na svoje vlade, da se ta velik načrt čimprej izvede.

Letalo padlo v morje

Folkestone, 23. junija. Včeraj je letel Hylton Philipson iz Hestona preko Rokavkega preliva v Francijo. Letalo je padlo na poti v morje. V letalu sta bila brat Philipsona in mehanik. Vsi trije so zlezli takoj, ko je letalo padlo v morje, iz kabine. Ker mehanik ni znal plavati, ga je Hylton z veliko muko držal nad vodo. Medtem se je Hyltonov brat trikrat vrnil v kabino letala, da reši tamkaj pozabljeni potni list in uro. Končno je dospela na mesto nesreče neka francoska ladja, ki je vzela ponesrečence na krov in jih odpeljala v Dover. Letalo je izgubljeno.

400.000 brezposelnih v New Yorku
New York, 23. junija. Po začasnem štetju je v New Yorku 400.000 brezposelnih.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.74; Berlin 13.48—13.51 (13.495); Bruselj 7.8932; Budimpešta 9.8987; Curih 1094.4—1097.4 (1095.9); Dunaj 796.86—799.86 (798.36); London 274.91; New York 56.375—56.575 (56.475); Pariz 222.14; Praga 167.39—168.09 (167.69); Trst 295.28—297.28 (296.28).

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.1275, Pariz 20.27, London 26.085, New York 516.30, Bruselj 72.035, Milan 27.045, Madrid 60.20, Berlin 123.14, Dunaj 72.85, Sofija 3.745, Budimpešta 90.325, Praga 15.31, Varšava 57.95.

Borba za delovni čas rudarjev

Mednarodna konferenca dela v Ženevi o konvenciji o delovnem času v rudnikih

(Dopis iz Ženeve.)

Kakor smo že vedeli, zaseda v Ženevi mednarodna konferenca dela, ki razpravlja o vseh vprašanjih, nanašajočih se na razmerje med delavstvom in delodajalci. Posebno važna je za nas razprava o delovnem času v rudnikih. O tem problemu razpravlja tretja komisija, ki šteje 48 članov. V jugoslovanski delegaciji je med drugimi tudi tajnik ljubljanske Delavske zbornice gosp. Uratnik, ki nam pošilja o doseganju razprav in o stališču, ki ga zavzema v tem problemu ob zainteresirani stranki, naslednje poročilo:

Komisiji predseduje bivši nemški minister za socialno politiko dr. Brauns. Delodajalsko delegacijo vodi tajnik Zveze angleških rudarskih podjetij W. A. See. Od delojemalcev so v komisiji voditelji vseh večjih rudarskih strokovnih organizacij.

Zastopniki manjših držav imajo v demokraciji Ženevi alor pravno tako po en glas kakor zastopniki najvišjih in najvišje zastopniki republik Vel. Britanije in Francije, kljub vsej formalni demokraciji pa se glasovi svedo tudi tu tehtajo. Zato je bila povedena pri generalni debati o načrtu konvencije, ki smo jo pretekli teden zaključili, pažnja predvsem stališču, ki ga bodo zavzame mali zastopniki najvišjih interesov.

Delodajalski delegati nastopajo, kakor je bilo pričakovati, vsi proti konvenciji. Poleg stvarnih razlogov navajajo v svrhu utemeljitve svojega odklonilnega stališča tudi formalne razloge. Pravijo, da so bile priprave, v kolikor se tičejo izvenrudarskih držav, pomankljive. Upirajo se, da bi se sklopila o načrtu konvencije že topol konvencionalno, češ, da se mora razpravljati po pravilniku o vsaki konvenciji na dveh zaporednih plenarnih konferencah, dočim je preuči v tam slučajno našto posebno v ta namen sklicana komisija.

Jasno je, da so to le zavlačevalni poskusi brez vsake stvarne upravičenosti. Stališče, no gradivo je predloženo konferenci tudi za izvenrudarske države. Tehnična komisija, ki je proučevala načrt v januarju letošnjega leta, je izvršila svoje delo gotovo z isto natančnostjo, kakor bi ga plenarna konferenca.

Delavska delegacija se zavzema v smislu sklepov rudarskega kongresa v Krakovu, v zvezi s tem da zboljšanje predloženega osnutka. Že sedaj pa se vidi, da bo popolnoma v tem težko uspela. Odloditev leži popolnoma na strani vladnih delegatov. Videti je, da bo velika večina teh delegatov za konvencijo. Vladni zastopniki vseh večjih držav so se izrekli načeloma zanj. Vsek pa izraža pri tam gotovo pomisleke. Zato je veliko vprašanje, ali bo izšla konvencija iz odseka v obliki, ki bo za delavstvo vsaj tako ugodna, kakor je komisiji predložil osnutek konvencije. Da obratno, za kaj se zavzemajo rudarske organizacije za mednarodno ureditev delovnega časa v rudnikih, bomo povedali na kratko, kako so delavski zastopniki to svojo zahtevo v generalni debati utemljevali.

Prvi razlog je ta, da se naša sedanja mednarodna delavska zakonodaja o delovnem času na posebne rudarske razmere ne ozira. Glede načina, kako naj se delovni čas v rudnikih določi, je docela pomankljiva in ne jamči za to, da bi bil delovni čas v rudnikih enoten, tudi če bi se povedo izreda.

V rudnikih pa je treba ne samo enotnega, temveč zaradi težjega dela in zaradi velike nadpordelavne premoga krajšega delovnega časa, kakor v ostalih delovnih strokah. To je drugi razlog, zakaj delavstvo to konvencijo zahteva.

Konvencija naj bi zagotovila v rudnikih vseh dežel v resnici enak delovni čas, poleg tega pa naj bi delovni čas skrajšala. Kar se prvega tiče, moramo imeti pred očmi, da začne v ostalih obratih delavci, ko vstopi v tovarno, navadno takoj tudi z učinkovitim delom. V rudniku pa je to drugače. Že ko stopi rudar v čakalnico, se je postavil na razpolago podjetju. Vendar se mora čele preplejati v jamo, od tu pa prehodi krajšo ali daljšo podzemeljsko pot, preden pride na mesto. Kaj je v rudniku delovni čas? Ali čas, ki ga prebije rudar v podjetju, ali čas, ki ga prebije v jami, ali čas, ki ga prebije na delovnem mestu?

Ako določimo, da sme značati delovni čas, ki ga sme prebiti rudar v jami, 8 ur — tako je urejeno to v načelu v vseh evropskih državah, — smo s tem za glavne rudarske revirje določili, da sme biti rudar dardar povprečno na delovnem mestu pri učinkovitem delu okrog 6 ur 15 minut. Povprečno zaradi tega, ker je delovni čas na mestu pri osmurnem bivanju v jami daljši na mestih, ki so bližje vhoda in izhoda, in krajši na mestih, ki so dalje od vhoda in izhoda.

Čeprav je osvojeno v načelu za vse evropske države, da se šteje bivanje v jami kot delovni čas, se v načinu, ko se določa za posamezne rudarje in rudarske skupine čas bivanja v jami, med posameznimi državami velike razlike.

Delavstvo se zavzema za nečin določanja časa bivanja v jami, kakor je uveden v srednji Evropi in tudi pri nas. Po tem načinu se računa v delovni čas ene skupine ves čas, ko se skupina v jami prevaža in ko se iz nje izvaja. Za posamezne rudarje pa je zagotovljen pri prevozu v jami in iz nje isti zapovratni red.

Osnutek konvencije to izboljša. V delovni čas šteje načeloma le prevoz v jamo, ne pa tudi prevoz iz nje.

Zato je delovni čas 7½ ure, računano po konvenciji, za naše rudnike enak osmurnemu delovnemu času, računano po srednjeevropski metodi.

Ali se to ne bi izboljšalo in bi ostalo pri dosedanjem besedilu konvencije, je de-

lovni čas 7½ ure tista meja, preko katere bi jugoslovanske delegacije ne moglo iti, ne da bi pristala na podaljšanje sedaj veljavnega delovnega časa v naših rudnikih. Za druge rudnike pa se postavlja ta meja ponekod še nižje. Delavska delegacija pa se ne zavzema le za uvedbo enotnega delovnega časa, temveč tudi za njegovo skrajšanje. Ona zahteva skrajšanje delovnega časa od 8 na 7 ur. Poleg tega pa leže njeni glavni rudniki v sredini kontinenta, dočim so angleški ob morju, kar konkurenco silno olajšuje.

Iz izjav, ki so jih podali odločilni vladni delegati vodilnih držav, dobimo na konferenci to-le sliko:

Proti konvenciji so kompaktno vsi delodajalski delegati. Za konvencijo je večina vladnih delegatov. A večina izmed njih želi konvencijo poslabšati. Tako je stvil nemški vladni delegat predlog, da naj konvencija za rudnike rujačev premea sploh ne velja. Ako bi obratno to stališče, proti kateremu pa so nastopili v diskusiji vladni

delegati vošine drugih držav, bi bilo za nas Jugoslovane dele v komisiji sploh končano, ker producirajo malone vsi naši rudniki rujači premog.

Delavski delegati se sveda vsi se konvencijo. Lahko pa bi se zgodilo, da bi mogli izpremeniti tudi oni svoje stališče. Če bi konvencijo do te mere predužili, da bi sedanje stanje poslabšalo, mesto da bi ga izboljševala.

V dopisu dne 11. t. m. v vašem listu smo rekli, da konvencija za jugoslovanske delavstvo ne bi imela posebnega pomena, ker ni upanja, da bi mogla sedanje stanje v naših rudnikih bistveno izboljšati. Mišlmo pa, da se bo treba to mnenje revidirati. Konvencija bi bila tudi za nas važna sredstvo, ki naj bi obvarovala naše rudarsko delavstvo pred podaljšanjem sedaj veljavnega delovnega časa. Ni namreč izključeno, da se bo skušal podaljšati v bodoče tudi v naših rudnikih delovni čas, slasti če bodo morali iskati naši rudniki v večji meri kakor dosedaj odjema v inozemstvu.

To pa bo za rudnike Slovenije najbrž potrebno. V tem primeru gremo nasproti tekmici časom, da na bomo mogli dovolj po-udariti, da je težišče konkurenčne sposobnosti v boljši tehnični opremljeni in da so socialno pridobitve delavstva pri tem nadejativno posestno stanje, ki se ga ne sme nihče dotikati.

Kjerkoli bo skušalo stopiti naše rudarstvo na inozemski trg, bo moralo računati s hudo inozemsko konkurenco.

Ureditev avtobusnega prometa

Tujsko-prometni svet za Ljubljano o ureditvi avtobusnega prometa v Ljubljani in okolici — Predlogi avtokluba

Pred dnevi se je vršila sela tujsko prometnega sveta za mesto Ljubljano, na kateri so bili sprejeti važni sklepi. V glavnem je o njej že poročalo včerajšnje »Jutro«. Ker pa gre za splošno važne stvari, obhajljamo podrobneje poročilo. Na seji se je vršila obsežna razprava o ureditvi avtobusnega prometa v Ljubljani in v okolici.

Tajnik zbornice za TOI Mohorič je naglašal, da je avtobusni promet v Ljubljani in v okolici eno najvažnejših vprašanj, ki ga je treba čimprej rešiti. Predvsem je treba rešiti vprašanje postajališč. V tem pogledu so nekateri mnenja, naj se postajališča decentralizirajo, dočim drugi zagovarjajo mnenje, da je najbolje, če ostane status quo, to je, pet postajališč in sicer: 1. Figovec, 2. Kerkov trg, 3. Borštnikov trg, 4. Zvezda, 5. Čišnovar. Ta razdelitev se je izkazala kot praktična, zato je tudi komisija dne 30. novembra 1929 osvojila ta postajališča.

Druugo važno vprašanje je parkiranje avtobusov za one proge, ki nimajo postajališč v Ljubljani. Ti avtobusi ostajajo sedaj po garažah, treba pa bo misliti na to, da se najde javen prostor za parkiranje teh avtobusov. Važna je nadalje ureditev voznih redov. Tu se godijo nerednosti: nimamo zanesljivih voznih redov, šoferji si dovoljujejo samovoljnost, pripuščaj, preobremenitev avtobusov itd. Odpornost na železnicah uredbo o avtobusnem prometu, ki bo vsebovala tudi sankcije. Zaenkrat je najbolje, če se vozni redi na več mestih javno publicirajo.

Dalje je treba urediti vprašanje čakalnic, kamor se ob slabem vremenu potniki lahko zatečejo. Pomankanje čakalnice se zlasti neprijetno, občuti pri Figovcu. Naj bi se tlakoval del trga ter priredila streha za slabo vreme. Urediti bo treba tudi promet avtobusov pri železniških prehodih. Poenostaviti je treba manipulacijo na mitnici, ki je zelo okorna. Veliko neprijetno povzroča tudi prah in blato v Ljubljani in zlasti v okolici, kjer bo treba v interesu tujiskega prometa ukretni energične ukrepe. Selenburgovo ulico bo treba mazati z oljem, da se s tem veže prah. V okolici naj se decentralizira škroplilna služba. Vsaka podeželska občina bi lahko s priprosto komajsko vprego vozila v sodih vođo po cestah in na ta primitivni način večkrat na dan poškrbopila ceste v svojem območju. Da so ceste v mišnem stanju in da je temeljito popravilo nujno potrebno, je znana stvar. Banskí uprav bi treba priporočiti, da posveti temu vprašanju največjo pozornost. Cestarije je treba gosteje razmestiti. Gramoz treba stiskati in tretji v valjanji, ker ga sicer, ako je samo položen, prvi avtobus vrže iz jam in je tako posipanje cest iluzorno. Blato se mora redno odstranjevat s cest, kanalizacijo izboljšati. To bi bila glavna vprašanja, ki jih je treba rešiti.

Podžupan Jarc je poročal, da se prostor pred kavarno Evropo uredi: napravi se tlak in podzemsko stratišče; v zvezi s tem se napravi tudi čakalnica za avtobuse. Grajal je, da okoliške občine nimajo smisla za škropljenje cest. Tako ima n. pr. Ježica voz za škropljenje, pa noče škropliti, temveč prosi mestno občino ljubljansko, naj škropi zanj. Treba bo stopiti v zvezo z občinami Moste in Št. Vidom zaradi enotne ureditve škropljenja cest. Glede popravila cest je predlagala ljubljanska občina banskí uprav konferenco; tam se bodo rešila vsa perca vprašanja za vzdrževanje državnih cest v Ljubljani.

Občinski svetnik g. Hribar Rado je reagiral na svetnanja tajnika Mohoriča. Glede postajališč je bil mnenja, naj bi se vseeno napravil centralni kolodvor za avtobuse. Velik nedostatek sedanjega stanja je, da potujoče občinstvo ne ve, kje so postajališča za eno in drugo progo. Lepo je rešiti to vprašanje Salzburg, ki ima centralni kolodvor za 150 avtobusov.

Predlagal je, naj se v Ljubljani uredi tak kolodvor na Kralja Petra trgu.

Obč. svet g. Šterk je predlagal Trubarjev park, ki bo itak radi pravoslavne cerkve odpadel.

Glede parkiranja avtobusov na daljše linije je mnenja, da bi se to svrhu določila kakšna mrtva ulica, n. pr. Trdinova ali Cigaletova, sveda kot provizorij. Tu di vprašanje voznih redov je treba nujno urediti, ker vlada v tem pogledu velika neorientiranost med potujočim občinstvom.

Nadzornik g. Petek je omenjal, da danes še ne kaže izdajati voznih redov v obliki knjižic, ker promet ni še stabilen in se vse preveč izpreminja. Praktično bi bilo sestavljati zaenkrat vzorne redve v obliki lepakov, ki bi imeli na krajih reklame radi kritja stroškov in ki bi jih nalepili na več krajih po mestu. Pri preureditvi trgov naj v bodoče občina zasliši mnenje Avtokluba glede kroženja avtomobilov, ureditve rešilnih otkov itd. Avtoklub ho prdložil gradbenemu uradu dopis z idejnim osnutkom o preureditvi trgov z ozirom na avtomobilski promet. Dobo čakanja pri železniških prehodih je treba iz tujsko-prometnih ozirov na vsak način skrajšati, na mitnicah naj se za občanjanje s strankami namestijo obzirni, olikani uslužbenci. Preprečiti je treba dirkanje omnibusov iz konkurenčnih razlogov, ker obstoja pri tem velika nevarnost za potnike. Nadzorna oblast mora iz istih razlogov preprečiti prenatrpanje avtobusov s potniki, ker to ni le zelo nevarno, temveč tudi naglo uničuje vozove. Vsek avtobus mora imeti zadaj izhod za silo; sedaj jih imajo samo mestni avtobusi. Avtobusi morajo imeti spredaj in ob straneh označeno progo, ki jo vozijo in čas prihodov in odhodov. Prepovedati bi bilo po naših cestah vožnjo avtobusov, ki imajo širino preko 2.10 m. Prepove naj se dalje izstopanje na levi strani, ker je zelo nevarno. Avtobusi ne smejo nikdar ustavljati na sredni ceste, temveč vedno le na desni strani. Mestna občina naj forsira vozila, ki imajo manjšo lastno težo. Omnibusi za 24 oseb se dobe v teži od 2 do 7000 kg. Občina naj v interesu manjših obrabe cest forsira lažje vozove in sicer na ta način, da jih favorizira pri obdavčenju.

Banski pristav g. Šink je razložil stališče in delo banske uprave pri urejanju avtomobilizma in avtobusnega prometa. Najvažnejše delo, to je maksimalna tarifa, ki se je obravnavala na številnih anketah, je sedaj končno sprejeta in bo mnogo doprinesla k ureditvi razmer: upeljani bodo taksaometri znanke »Argo«. Potrebno bi bilo še, da se določijo nekatera nova stajališča za avtoktase, n. pr. zvečer pred gledališčem itd.

Tajnik Mohorič je predlagal uvedbo velikih in malih okrožnih voženj s stalnimi cenami ter izhodišči in iztočišči pred glavnim kolodvorom; te vožnje bi bile zlasti s tujsko-prometnega stališča zelo važne.

Obravnaval je nadalje še vprašanje postajališč, parkiranja, centralnega kolodvora za avtobuse itd. ter obljubil, da bo banska uredba o avtobusnem prometu uredila večino neresenih vprašanj ter mnogo pripomogla h konsolidaciji avtobusnega prometa. Ta banska uredba dosedaj ne ni izšla, ker se čaka na državni okvirni zakon, ki bo služil banakim uredbam za podlago. Cím izide državni zakon bo takoj publicirana tudi banska uredba, za katero je že vse pripravljeno. Pristav Šink je predlagal:

1. Uvedbo avtobusnega prometa po mestu, pri čemer naj bi se zlasti upoštevali tisti deli mesta, ki se jih omrežje dosedanjih avtobusnih prog ni dotiknilo, n. pr. Mirje, Podrobnik, Bešograd, okrožne proge itd. Enotna nizka cena bi pripomogla k rentabilnosti teh prog.

2. Organizirajo naj se vožnje po asfaltni za večje skupine potnikov, turistov, tujcev. V to svrhu naj bodo vedno re-

zervni avtobusi na razpolago, ki bi vozili n. pr. na progi Ljubljana-Sušak, Ljubljana-Borovnica (Pekel), v Poljansko dolino itd.

3. Nova podjetja naj bi se izdatno posluževala reklame, t. j. časopisnih anonc postajala, čas odhoda in prihoda, ker se občinstvo čisto radi neinformiranosti ne poslužuje avtobusov.

Obč. svetovalec g. Hribar Rado je stavl predloge Avtokluba za pospeševanje avtomobilskega prometa v Ljubljani sploh. Ti predlogi se glase:

V sedanjem času je opaziti na cesti preširoke omnibuse. Predpisi dovoljujejo široko čez vae 2.10 m. Večje mere so nedopustne. Vsek omnibus mora imeti smerno kazalo spredaj in zadaj. Pri vseh omnibusih je strogo prepovedati izhod na levi strani na naših cestah. Je še precej omnibusov, predvsem avstrijskih, s takimi izhodi; ti pomenujo za potujoče občinstvo velikansko opasnost.

Mestna občina ljubljanska naj — kolikor je v njeni moči — pri občinskih dajatah za omnibuse forsira omnibuse s čim manjšo lastno težo pri enaki posilnosti. To pa z ozirom na obrabo cest.

Mestna občina naj postavi na vseh glavnih dovoznih cestah table, na katerih naj bi z velikimi črkami bilo označeno ime »Ljubljana«, potem označba višine nad morjem, najbližja pošta, telefonska postaja, telegraf, hotel, garaža, avtodelavnica in bencinska postaja. Od zainteresiranih strani naj bi se zato pobrali primerni prispevki, ker bi imele te označbe zanje gotovo reklamni pomen.

Na vseh glavnih mitniških postajališčih naj se namestijo primerne table kot opozorilo avtomobilistom, da je treba ustaviti. Le-te morajo biti v skladu z internacionalnimi predpisi za taka znamenja ter poročati razsvetljene.

Označiti je nujno s primernimi tablami prehode skozi Ljubljano, predvsem na progi Zagreb-Bled in Trst-Maribor ter obratno.

Študirati je način, kako ukiniti mitnino za avtomobile, ki posebno pri tujcih dela jako slab vtis in povzroča nerazpoloženje napram našemu mestu, tako da se mnogi odtodijo potovati takoj naprej, kar mestu samemu gotovo več škodi, kakor na ta mitnina donaja.

Teren ceste Franciškanska ulica je označiti skladno z internacionalnimi predpisi, tako da so tudi tujci-avtomobilisti takoj na jasnem, da je cesta odprta samo v eni smeri.

Ljubljanski trg in križišča (Marijin

trg, Mestni trg, pred kavarno Evropo, pred pošto) imajo za velike avtomobilski promet neprimerno izpeljane pločnike, kateri napačno usmerijo tok prometa, kar na vseh teh točkah povzroča prometne smetnjave in sile otežkoča urejanje prometa.

V Ljubljani naj se označi na najvažnejših mestih nekaj park-prostorov za avtomobile, ki smejo na teh prostorih stati brez razsvetljave. V pošto pridejo prostori pred velikimi kavarnami, restavracijami in zabavišči, kakor je to urejeno tudi v drugih velikih mestih. Na teh prostorih je namestiti table s napisom: »Park« ter je stopiti v stik s policijo radi izdaje prisov.

Za izdelavo tozadevnega projekta naj se pozove tudi Avtomobilski klub Kraljevine Jugoslavije, sekcija ljubljanska.

V evidenco in studij je nujno vzeti ureditev dovoznih cest v mesto in pa opisanih mest na cestah v mestu samem. Tujsko-prometni svet naj opozori mestni gradbeni urad na nevarnost, ki jo povzroča Sv. Petra cesta, Wolfova ulica, Gradišče, Karlovska cesta itd. ter naj priporoči čimprejšnjo ureditev najnujnejših del.

Avtopromet bi se v centru mesta najbolje uredil tako, da bi se čimprej uredilo paralelno cesto k Selenburgovi ulici, to je Wolfovo ulico in pa Bethovnovo ulico, Selenburgovo ulico pa bi se samo za vozni promet zaprlo.

Aleksandrova cesta naj se za avtomobilski promet takoj stalno odpre, ker se je izkazalo, da se promenade vrši vendar le glavno v Selenburgovi ulici ter zatorej omejitve prometa na Aleksandrovi cesti nima nobene prave podlage, povzroča pa ravno zaradi promenade v Selenburgovi ulici še večjo težavo pri ureditvi prometa.

Taksaometrom naj se določi v mestu več stajališč, ker sedanje eno centralno stajališče ne odgovarja potrebam občinstva.

Ta stajališča naj bi bila pred Kreditno banko, Kasino, Uniomom, na kolodvoru, na Marijinem trgu, pri Dolenjskem kolodvoru, v Šiški, na takozvanem Gortanovem trgu in nekaj na Mirju.

Ta stajališča naj bodo po možnosti v bližini kakoga telefona. Številke teh telefonov naj bodo dovoljno razločene, da se jih bodo ljudje tudi lahko posluževali. To bi najbolje napravili avtoizvoščki s primerno reklamo sami.

Tajnik g. Mohorič je končno predlagal še, naj se na mitnicah v dvojni vozni širini tlakuje cesta, ker se ob slabem vremenu radi postajanja voz pred mitnico sami nabira blato in luže.

Nedelja nesreč in tragedij

Druga žrtev kopanja — V Savi pri Lazah je utonila 20 letna Franciška Kladnik iz Ljubljane — Samomor v Suhorju na Dolenjskem — Druge nesreče

Ljubljana, 23. junija.

Kopalna sezona, ki je bila včeraj na višku, je tinjala svojo drugo žrtev. Kakor znan, je v četrtki na praznik v kopalnici »Lilije« zadela kap 26letnega krojaškega pomočnika Blaža Krušiča, včeraj popoldne pa je zahtevala Sava prvo žrtev.

Iz Ljubljane je odšla včeraj večja skupina kopalcev tudi v Laze, nekdanj priljubljeno kopaljšče ljubljancev. Zadnja leta so sicer Laze na mikavnosti nekoliko izgubile, ker je Sava povodom katastrofalnih poplav v letih 1924/25, podrla naravni jez in s tem uničila tudi tolmun, v katerem so se ljudje lahko brez skrbi kopali. Kljub temu pa je Laze ostalo zvestih še mnogo kopalcev.

Med omenjeno družbo je bila tudi 20letna Franciška Kladnik, uslužbenka železnice. Čarke Nabavljane zadruge. Družba je bila ves dan na Savi, kopalci so se solnili in se vdajali poletnemu veselju. Večkrat so tudi šli v vodo. Okoli 16. je odšla večja družba plavačev, med njimi tudi Franciška v vodo. Kladnikova je bila znana sicer kot dobra, celo smela plavatica, vendar je začela nenadoma sredi struge omagovati ter se potapljati. Zakričala je na pomoč, nakar so ji njeni prijatelji takoj prihiteli na pomoč in jo potegnili iz vode.

Potegnili so jo na suho, jo začeli masirati in skušali z umetnim dihanjem zopet obuditi k življenju, ker je bila že nezavestna. Toda vsi napori rešitve so bili zaman, nesrečna mladenka se ni več zavedala.

Zdi se, da jo je v vodi zadela kap. Najbrže je bila nekoliko preveč razgreta, ko ej šla v vodo, ki je bila razmeroma še mrzla. Sava je imela namreč včeraj samo okoli 17

stopinj C. Pokojna Franciška Kladnikova je rodila iz Ljubljane, njen oče je železnikar na glavnem kolodvoru. V uradu je bila zelo marljiva in splošno priljubljena.

Pogreb ponesrečenke bo v Lazah jutri ob 9. dopoldne na tamšnje pokopališče.

Z dolenjskim vlakom so pripeljali snodi v Ljubljano težko ranjenega 26letnega Mar. ka Popoviča, krojačarja, oziroma trgovca iz občine Suhor pri Črnomlju. Nesrečni mladenič se je včeraj popoldne iz neznanega vzroka ustrelil v glavo, s kolodvora so ga z rešilnim avtom pripeljali v ljubljansko bolnico, kjer je pa ponoči podlegel poškodbam.

Davi se je v Mostah pripeljal precej težka nemreča, katere žrtev je bil delavec Ivan Novšek, zaposlen na stavbi inž. Dukica, star 24 let. Zabel je z desno roko med dvigalnik, ki mu jo je akoraj popolnoma zmačkal. Nesrečnega delavca so z rešilnim avtom prepeljali v bolnico.

Davi je na Vodnikovem trgu zadela kap neznanu žensko, ki so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. Ker je bila nezavestna in ni imela nobenih listin pri sebi, doleži njene identitete še niso ugotovili. V bolnico so morali pripeljati tudi 27letnega plesarskega mojstra Ivana Strojana iz Hradskega vasi, ki je 22. t. m. ponoči na Bledu padel skozi okno in se notranje težko poškodoval. V Daljni vasi pri Rudniku je v soboto neznan voznik povzvil in težko poškodoval desetletno posestnikovo hčerko Pavlo Dremelj. Voz ji je strl desno nogo. Podobna nezgoda je doletela tudi Marijo Ude iz Trčica, ki jo je na cesti Trčič - Sv. Ana povzvil neznan avtomobilist in jo težko poškodoval.

Najlepše okrašena okna liceja

Precej dolgo je že, odkar je bil objavljen oklic, naj okrasimo okna s cvetličami, da bo Ljubljana zopet vsa okrašena, kakor je bila pred vojno. Najlepši zgled je dala mestna občina sama, ki je okrasila rotovž tako bogato, kakor prej še nikoli, ter poskrbela, da so vsa okna širokega pročelja mestnega liceja polna cvetja.

Ze arhitekt dr. Maks Fabiani, profesor dunajske tehnike, je za mestni licej napravil tak načrt, da poslopje mora biti dekorirano z ovijalkami in cvetličami rastlinami. Predvojna Ljubljana je bila ponosna in vesela z rožicami ozajljane dekliške višje šole, a v vojni se je cvetje osulo in tudi po vojni se nikdo ni spomnil pravih praznih zidov. Sele letos je novi nadzornik mestnih zasado, g. Anton Lap, zopet posadil toliko zabožkov z lepimi rastlinami, da so vsa okna v najbujnejšem cvetju. Pogled na pisane, preko vsega pročelja segajoče girlande je čudovit. V pritličju same bele petunije in rdeče pelargonije-meteorke, v gornjih nadstropjih pa temnomodre protovžke in rdeče petunije vseh najmodernejših odtenkov, poživljene s plamtčimi fanlarami žarečih meteorov. Kljub močnim barvam je apartna harmonija barv popolna ter se izvrstno sklada z rdečastimi in sivimi zidovjem. Čeprav je dekoracija živahna, tvori s pročeljem mirno in silno elektno enoto, da

je licej lahko za vzor vsem, ki nameravajo okrasiti okna. G. Lapu čestitamo, gojenkam liceja pa skoraj zavidamo, da morajo prepašati tako lepo konkurenco. Sicer so pa pestri venci le najprimernejši okvir k lepoti naših deklet v meata in dežele. Naj bi tudi one posnele svojo šolo, da bi nikjer ne bilo okna brez cvetja. Kraeme nagrade za najlepša okna so že pripravljene in vrtarji imajo za okrasitev oken še dosti rastlin, da lahko vsakdo okraši svoja okna in balkone z najlepšim cvetjem.

Beležnica

Kolodar.

Danes: Ponedeljek, 23. junija 1930, katoličani: Truda; pravoslavni: 2. dan Duhova.

Donašnja prireditve.

Kino Matica: Zadnja kubažen admiral Nelsona. Samo ob 16.

Kino Ideal: Šmit ima smolo.

Razstava francoske umetnosti v Narodnem domu.

IV. nastop gojencev drž. konservatorija ob 20. v Fitharmoniji.

Dežurne lekarnе.

Danes: Babovec, Kongresni trg; Ustlar, Sv. Petra cesta; Hočvar, Spodnja Šiška.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Sokol

Sokol I sporoča članstvu ki se udeležijo zletu v Beogradu, da je skupen odhod v sredo 25. t. m. ob 17. Vsa obdobja s seboj članske legitimacije. Društvena transportna številka je C 523, ki bo na pripadajočih vagonih označena. Zdravo!

Sokol I vabi članstvo, naj se udeležijo sprejema društvenega naraščaja, ki se vrši iz Beograda v torek 24. t. m. ob 8.50 dopoldne. Zdravo! Uprava.

Sokol Moste. Vse brate in sestre, ki so se prijavili za zlet v Beograd, opozarjamo, da dobe vse informacije o zletu, kakor tudi legitimacije pri br. Heuffelu v telegrafski na Selu v ponedeljek 23. in torek 24. t. m. od 18. ure naprej. Istotam se lahko prijavijo še tisti, ki se doslej še niso. Odhod v Beograd v sredo 25. t. m. ob 16. izpred telovadnice.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravilski silni slovesa spručejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

pa je pranje gotovo!

Tragična smrt na ribjem lovu

Včeraj je utonil v Savinji pri ribjem lovu učitelj Anton Zdolšek iz Celja

Celje, 22. junija. Kakor vsako nedeljo so se tudi včeraj popoldne odpravili iz Celja v Savinjsko dolino člani ribarske družbe gg. Franc Turnšek, prokurist ljubljanske kreditne banke v Celju, dr. Ivan Senekovič, vladni svetnik v Ljubljani, Anton Zorko, višji pisarniški predstojnik okraj. sodišča v Celju in Anton Zdolšek, učitelj deške okoliške osnovne šole v Celju. Družba je prišla loviti od Nazarjev proti Mozirju in je vsak član vzel po enega lipana. Prenočilo je pri bratu g. Turnška Maksu v Mozirju. V skupni sobi sta prenočevala g. Zorko in g. Zdolšek. Ob 3. ponoči je g. Zdolšek vstal s postelje in potožil proti g. Zorku, da je zelo slabo spal. Izrazil je bojazn, da se ga je lotila vročina. Prejšnji večer se je počutil prav dobro. Zorko je potipal Zdoljško za čelo in za čelo ter ugotovil, da vročina ni prevelika, vendar pa mu je svetloval, naj danes ne hodi na ribji lov. G. Zdolšek je odgovoril, da sicer še ni dan, pač pa bo šel na prosto, ker mu bo sprehod v svežem jutranjem zraku bržkone dobro storil. Ko se je oblekel, je ob 4. zjutraj odšel.

G. Zorko je odšel kmalu za njim in ga dohitel pri Babini v Celinah, kjer je g. Zdolšek lovil muhe, namenjene za ribji lov. Ko ga je vprašal, kako se počuti, je odgovoril, da prav dobro in da mu je sveži zrak pomagal. Medtem je prišel tudi dr. Senekovič in ponudil g. Zdoljšku požirek gnanja iz steklenice, nato pa so skupaj odšli proti mozirskemu mostu. G. Zdolšek in dr. Senekovič sta šla naprej, g. Zorko pa nekaj korakov z njima. Pod mozirskim jezom, kjer sta spravljal v nabrznih nalovljenih plen, ju je zopet dohitel. Medtem se je pridružil tudi g. Turnšek, kakor je g. Zdolšek odšel, rekoč g. Zorku: »Tone, jaz grem naprej in te počakam na mozirskem mostu; pridi kmalu!« G. Zorko mu je prireditel, da se ob 8. zjutraj snide na mostu in potem skupaj okrepčata v gostilni župana Gorčarja v Mozirju. Ta običaj sta imela g. Zorko in Zdolšek že skozi pet let in ga nista nikdar opustila.

Ko so vsi trije gg. Zorko, Turnšek in Senekovič prišli ob pol 8. na mozirski most, Zdoljška tamkaj niso našli, vendar pa zaradi tega niso bili v skrbeh, ker so bili mnenja, da lovi muhe za nadaljni lov ali pa ribari kje v bližini. Ko ga tudi ob 8. še ni bilo, so postali pozorni in sta stopila gg. Zorko in Turnšek sama k Gorčarju pogledat, če je morda Zdolšek že tamkaj. Ker ga še nista našla, sta se vrnila in v družbi nekega domačina preiskala celo takozvano mozirsko gmajno, misleč, da se je Zdolšek, ker je ponoči slabo spal, kje tamkaj vlegel in zaspal. Vse iskanje pa je bilo brezuspešno. Ker bi moral biti g. Zdolšek po mnenju družbe na mozirskem mostu že pred 7. uro, so sklepali, da se je najbrže odpeljal z avtomobilom v Celje ali pa je odšel dalje lovit.

Ob pol 14. so prišli Turnšek, dr. Senekovič in Zorko do naravnega jez pred Sotesko pri Mozirju. Tamkaj so našli na več domačinov, ki so vprašali omenjenega trojca, kako se je nesreča zgodila. Sedaj šele so se zavedli, da se je Zdoljšku pripetila nesreča. Od čevljarja Gregorja v Soteski so zvedeli, da je Zdolšek ob pol 10. dopoldne lovil v curkih nad naravnim jezom. Na trnku je imel zelo velikega lipana in se mu je Gregor, ki je lov opazoval, ponudil v pomoč, da bi spravila ribo na suho. Zdolšek se je za to zahvalil, češ, da ga bo že sam spravil v mrežo. Komaj pa je to izrekel, mu je riba ušla. Zdolšek je nato dejal Gregorju: »Grem pa pod naravni jaz.« Gregor je odšel proti Mozirju, čez kakih 10 minut pa se je vrnil. Zdoljška pa na svoje zažudenje ni več našel ne nad in ne pod jezom. Zdelo se mu je zelo sumljivo, kam bi mogel tako hitro izginiti, vendar pa o tem ni nadalje premišljeval ter je odšel domov.

S poštenim avtomobilom, ki prihaja ob 9.45 v Sotesko in ki je prišel danes zaradi zamude vlaka šele ob 10. dopoldne, se je pripeljal na ribji lov celjski zborozdravnik dr. Bruno Sadnik. Z ribjim lovom je hotel prirediti nad naravnim jezom. Ko pa je prišel k vodi, je našel ob 10.15 Zdoljško v vodi in sicer v nepol sedečem stanju.

V vodi, ki je segala komaj do kolen, ga je našel tik ob bregu. Imel je stegneno desno roko, v kateri je držal ribiško palico pred seboj naprej, dočim je na desni nogi klečal, z levo pa držal za seboj mrežo in enako stegneno tudi levo nogo. Ležal je na obrazu. Dr. Sadnik je Zdoljško nemudoma potegnil na breg in ga pričel takoj oživljati. Ko pa ga je pogledal v oči, je spoznal, da je vsaka pomoč zaman, ker je bil že mrtev. Na trnku je imel Zdolšek kakih 50 cm dolgega lipana, ki ga je dr. Sadnik spustil zopet nazaj v vodo. Ker je pokojnik bolehal na epilepsiji, domnevajo, da ga je bržkone prijel epileptičen napad, ko je spravil ribo na suho, pri čemer je padel v vodo in utonil. Nje-

govo truplo so prepeljali v mozirsko mrtvašnico.

Pokojni Anton Zdolšek je bil rojen 1. 1893 v Luterju pri Ponikvi ob južni železnici, okraj Šmarje pri Jelšah. V učiteljski stan je stopil 1. 1912 in je bila prva njegova služba v Gornjem gradu. Pozneje je služboval v Pliberku in Storah pri Celju, od 1. 1925 pa je poučeval na celjski deški okoliški osnovni šoli. Pri svojih tovariših, kakor tudi pri učiteljih ter v javnosti je bil pokojni Zdolšek zelo priljubljen. Bil je vnet prijatelj narave in lovec ter je bil tajnik celjskega ribarskega društva, v katerem se je udeleževal zlasti v ribogojni smeri. Bil je tudi knjižničar SLD in vodja slovenske lovske družbe v Celju. V zadnjem času je stanoval na Polulah št. 4 pri Celju. Pokojnika bodo prepeljali v Celje, kjer se bo vršil pogreb v torek popoldne ob 16.30 iz celjske okoliške šole na Dolgem polju. Tragična smrt pokojnega učitelja Zdoljške je zbudila med vsem celjskim prebivalstvom, kakor tudi med številnimi njegovimi znanci v Savinjski dolini splošno sožalje.

Izredna skupščina SPD

Splošna želja po složnem delu — Kompromisna poravnava nesoglasij

Občni zbor SPD je bil tudi v tem izrednem, ker je bil tako dobro obiskani, kakor bi moral biti v primeru s številom članov vsak drugi. Dvorana Mestnega doma je bila kljub lepemu nedeljskemu dopoldneu polna in planinci so se res živčevali, ker so ostali v Ljubljani.

Ta žetev je tudi najlepši efekt obnega zbora, ki je s svojim izrednim obiskom dokazal, da je članom usoda našega najbolj popularnega društva res pri srcu. Prišli niso samo najbolj znani ljubljanski planinci, temveč je bila zastopana vsa dežela z delegati tudi takih področij, ki jih drugače štejemo med najbolj agitne. Razpoloženje je bilo sicer pred pričetkom zelo borbeno, vendar se je po razburjenosti po pomirjavih izjavah govornikov poglobila, da je bil občni zbor zaključeno mnogo prej, kakor so udeleženci pričakovali. Vsi govorniki so izražali dober namen izgladiti spore in poravnati difference, ki so pretile z nevarnimi posledicami dosedanjih slogi v društvu. Zgovorili so se mirno, ker je bila prevladujoča in pretehtana vsaka beseda govornikov, pa tudi redki ostrejši medikali so bili le osamljeni. Predsedoval je zborovnanju g. Janko Mlakar, ki je po pozdravu zborovalcev imenoval za zapisničarja g. dr. Vovka, za overovatelja pa gg. Naglasa in Pustoslavca, kakor je bil pričel kratke zapisnik zadnjega občnega zbora in tudi brez debate odobren. Nato je predsednik v jedrnatih besedah razložil situacijo ter prečital izjavo in pogoje odstopivšega predsednika dr. Tominka, za kaj je odstopil in pod katerimi pogoji je zopet sprejel izvolitev, ter njegov samostalni predlog:

»Občni zbor naj sklene: Odseki, ki so bili na osrednjem občnem zboru od 12. junija 1929, izvoljeni in so se po občnem zboru od 26. aprila 1930. po poročilu dr. Henrika Tume na novo konstituirali. Se razrešijo svojih pravic in dolžnosti. Po odločitvi je izdelan predlog se odločajo v daljine reševanje osrednjemu odboru. Osrednjemu odboru je prepusteno, da po potrebi v smislu društvenih pravil osnuje nove odseke, ki jih izbere in pritegne za pripomoč pri upravi in društvenem delovanju. Osrednjemu odboru se prepustijo dalje vse ureditve glede »Planinskega Vestnika« in uredništva.

Glavni govornik opozicije g. dr. Tuma je v skoro tridesetnem govoru poimenoval svoje stališče in delovanje odsekov v vseh podrobnostih ter utemeljeval, da je opozicija pri vsem svojem delovanju imela pred očmi le napredek društva. Tominkovo dobo je imenoval heroično dobo, SPD ter opisal vse zasluge delovanja dosedanjega odbora, orisal pa tudi podrobno vse one strani delovanja dosedanjega odbora, ki se opozicija ne zdi posrečene. Zlasti iz črpnno je govoril o preureditvi »Planinskega Vestnika« ter poudarjal zasluge dr. Jožeta Tominka kot urednika, obenem pa utemeljeval potrebo ustanovitve »Lestopisa« kot društvenega znanstvenega glasila. S pozivom k složnemu delu je govornik zaključil svoj govor z odobravanjem in aplavzom prekinjeno izjavo, po govoru so mu pa zborovalci priredili več minut trajajoče ovacije.

G. dr. I. C. Oblak je prav tako pozival

k mirnemu in resnemu delu ter izpodbijal stališče opozicije, končno pa postavil posredovalni predlog, da se zbor preloži in naprosi predsednik g. dr. Fran Tominec, da prekliče svoj odstop in društvo tako reši mogoče krize pod enostransko konstitucijo, da nobenemu odseku ne gre več pravice, kakor mu jih morejo dati pravila in tudi noben odsek ne more sploh obstajati proti pravilom, o čemur naj odloča tudi vrhovna instanca skupščine celotnega SPD.

Tudi dr. Oblakova izvajanja so zborovalci sprejeli z burnim aplavzom, nakar je predsednik otvoril debato o njegovem predlogu.

Prvi se je k predlogu oglašil g. dr. Jože Pretnar in v temperamentalnem govoru orisal zasluge dr. Tume ter predlagal, naj občni zbor odobri poročilo dr. Tume ter sklene, naj odseki delujejo v njegovem smislu, obenem naj pa da občni zbor temu pozitivnovalnemu delavcu popolno zadoščenje za vse napade, kar so zborovalci pozdravili s ponovnimi ovacijami dr. Tume.

G. prof. Janko Ravnik je kot predsednik »Skate« izjavil, da se »Skate« ni vmešavala v delovanje odbora SPD, pač so se pa Skatisti le kot člani SPD udeleževali vsega društvenega delovanja.

G. dr. Senior iz Maribora je v imenu podružnice protipredlagal, da se ni upošteval predlog podružnice za preložitve skupščine ter izjavil, da so podružnice za dr. Tominka in iskreno žele razumne rešitve sedanje krize. Govornikom izjavam so se zborovalci pridružili z največjim pritrdjenjem in ovacijami dr. Tominku.

Po kratkih izjavah gg. dr. Jožeta Rusa in dr. Mlake je predsednik Mlakar zavrnil nekatere trditve dr. Tume ter se toplo zavzel za delovanje starega odbora in predsednika dr. Tominka, nato pa dal na glasovanje dr. Oblakov predlog, ki ga je skupščina sprejela ter je zato odpadla volitev novega predsednika.

Pri nadomestni volitvi je g. Naglas predlagal za odbornika g. Ovidona Čadeža, za namestnika pa g. dr. Stanka Tominka in g. Rozmana. Ker pa g. Rudolf Rozman zaradi prezaposlenosti ni mogel sprejeti pomjenega mesta, je g. Naglas predlagal g. Špendeta, nakar so bili imenovani izvoljeni z volidkom.

Po volitvah je predsednik Mlakar zaključil skupščino, ki je imela namen urediti razmere med članstvom.

NOGAVICI KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najpogostejše

Dnevne vesti

— Uradni list kr. banske uprave dravske banovine objavlja uredbu o ocenjevanju uslužbenecov ministrstva za notranje posele, uslužbenecv obče uprave na področju banovin in uprave mesta Beograda in banovinskih uslužbenecov, pravilnik o prijavljanju nalezljivih bolezni in o zbiranju podatkov o njih gibanju, pravilnik o izvedbi del za asanacijo vasi ter pravilnik za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita davčnih uradnikov.

— Kres. Običaj, da se na predvečer godu slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda (4. julija) prižigajo kresovi širom Slovenije, močno utrjuje nacionalno zavest v ogrških krajih. Zato prosí Družba sv. Cirila in Metoda vse rodoljube, posebno pa CM podružnice, naj potrebuje ukrenejo, da se zažgo kresovi na vseh gričih in vrhovih naše domovine. 4. julija zvečer naj s kresovi ozarjena Slovenija utrdi našim zaslužnim bratom na severu in jugu up v boljšo bodočnost.

— Kmetijski prasniki na zgodovinskem Krškem polju bo letos v nedeljo 20. julija ves dan. Na programu praznika bodo letos poleg pestrega sprejema tudi razstava konj, konjska in kolesarska dirka. Po sprejemu ob 2. ponoči se prične na polju velika ljudska veselica, združena s pešnim plesom in prosti zabavo. Ker se pričakuje na železnici polovična vožnja, se obeta od vseh strani velika udeležba.

— Mešanska šola v Trzinu. Vpisovanje za šolsko leto 1930./31. bo za vse razrede na deški in dekliški mešanski šoli v Trzinu na Vidovdan 28. junija in v nedeljo 29. junija v ravateljstvu pisarni od 9. do 13. Na novo vstopajoči dijaki naj prinese s seboj najmanj šolske izkaz, krstni list in potrdilo o celjenih ksozah. Zlase naj se v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Pri vpisu se plača 20 Din za prispevek v zdravstveni fond. Kdor prinese od občne potrdilo o uhoštvu, je tega plačila oproščen. Revni dijaki dobe šolske knjige od podpornega zaloge, za oddajanje je na šoli dijaška kuhinja, kjer dobe dijaki za malo plačilo dobro in okusno hrano. Za dijake iz drugih krajev ima ravateljstvo dosti in primernih stanovanj na razpolago.

— Voz ukraden. V noči na 7. t. m. je neznan tat ukradel na škodo revnega delavca Jurija Kosmatina iz Prevoja, stez Kamnik, voz parizar, ki je stal v vasi Prevoje v jarku državne ceste. Voz je bil brez zavore, platišča na kolesih široka 10 cm, oje je bilo na zadnjem koncu nalomljeno. Bil je nepobarvan, vreden 2500 Din. Komur je o tem kaj znanega, naj sporoči žandarmeriji v Lukovici ali najbližnji žand. stanici.

TVRDKA Z ŽELEZINO
STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 85
priporoča svojo bogato zalogo razne emaljirane in aluminijaste kuhinjske posode.
Točna in solidna posredoval

— Služkinja ji je pomagala pri samomoru. Pred dnevi so našli v Sočledu v Banatu obsejena gostilničarjevo ženo Pavlo Ban, Bila je nekoliko slaboumna. Preiskava je ugotovila, da se je obesila s pomočjo svoje služkinje. Služkinja je izjavila, da jo je gospodinja neprestano prosila, naj ji pomaga pri samomoru. Končno jo je prepričala. Služkinja je slaboumni zavezala okoli vratu robec ter ji pomagala na stol poleg okna. Nato je privzela robec na žebelj poleg okna in izpodmaknila stol. Služkinjo so zaprli.

— Z motiko ga je ubil. Pred leti se je naselil v Dolcu pri Bugojnem v Bosni težak Falim Muratspahić. Ker je imel hišico v zelo slabem stanju, je začel nabavljati gradivo za novo hišo, kar pa ni bilo prav njegove. mu sosedu Hilmi Duratbegoviću, ki je povročil, če je le mogel, med Muratspahićem in sosedo preprič. Pred dnevi je Muratspahić delal na svoji hiši, ki meji na Duratbegovićevo. Med delom ga je sosed napadel z motiko. Udaril ga je po glavi in mu prebil lobanjo, da je obležal na mestu mrtve. Oročniki so morila takoj aretirali.

— Volkovi pri Trebinjem. Iz Trebinja poročajo, da so se pojavili v okoliških vaseh črede volkov. Posebno mnogo jih je pri Bobanah. Kmetje so priredili lov na volkove, pa brez uspeha. Pred dnevi je neki seljak našel volčje gnezdo s tremi volčji, ki jih je ujel in jih izročil sreskemu poglavarstvu.

— Vreme. Včeraj je bilo lepo ali mlačno oblačno po vsej državi. Največje vročine so imele v Splitu, kjer je kazal termometer 33 stopinj, najnižjo v Mariboru s 24 stopinjami. V Ljubljani je bilo 27 stopinj vro-

čine. Barometersko stanje je po vsej državi skoraj enako, in Ljubljani je davi kazal barometer 761.4 mm. Vremenska napoved se glasi: Nobenih posebnih sprememb.

— Dr. Milan Perko v Vodmatu od 23. do 29. t. m. ne ordinira.

Iz Ljubljane

Ij.— Poročilo o kongresu Internicijonalne, za ženska saveza, ki se je vršil pred kratkim na Dunaju. bo podala ga. Minka Govekarjeva v četrtek 26. t. m. v damski sobi kavarne »Emona«. Začetek točno ob osmih.

Ij.— Akademski pevski zbor bo imel drevidno vajo za tenorje. — Odboj.

Ij.— Spored IV. javne produkcije gojenecv drž. konservatorija je naslednji: I. del: J. Haydn: Simfonija v G-duru. I. Adagio cantabile. Vivace assai. II. Andante. III. Menuetto (Allegro molto) IV. Allegro di moli. Svira konservatorijski orkester pod vodstvom Marjana Lipovška, gojenca instrumentalnega oddelka za klavir in kompozicijskega oddelka IV. letnika. II. del: Fr. Schubert: Vsemogočnost. Poje Sivec Josipina. V. let. A. Lajovic: a) Serejada; b) Bujni vetri v polju. Poje Zivko Avgust, VI. let. a) Mendelssohn: Arija iz oratorija Elija: Boj je končan; b) Lajovic: Mesec v izbi; c) Lajovic: Pesem starca. Poje Jug Milan, VI. let. 6) A. Lajovic: Begunka pri zibelci. Poje Meze Ana, V. let. a) G. Henckel: Jutranja himna; b) dr. G. Krek: Zapra so njena okenca; c) L. M. Škerjanc: Vizija; d) R. Strauss: Cecilija. Poje Gostič Josip, VI. let. Vse točke II. dela spremlja orkester gojenecv drž. konservatorija pod vodstvom opernega ravatelja gosp. Mirka Poliča. V orkestru sodelujejo nekateri člani učiteljskega zbora in opernega orkestra. Gosp. Gostič absolvirá koncem letošnjega šolskega leta solopovski oddetek šole gosp. ravatelja Hubada. Program je izredno bogat in zanimiv, saj sodeluje v konservatorijskem orkestru nad 30 gojencev. Ravateljstvo vabi starše gojencev in prijatelje konservatorija, da v obilnem številu posetijo IV. javna. sklepno produkcijo drž. konservatorija. — Vstopnice prodaja Matična knjižarna.

Ij.— Kresni večer. Danes, v ponedeljek, dne 23. junija, v hotelu Miklihi rakete in bengalske luči.

Ij.— Izprememba posesti. Pritlično hišo št. 27 v Kolodvorski ulici je kupil od gostilničarke Jerice Kovač g. Savnik. Sedaj se preureja obrti lokali in napeljava lepa električna razsvetljava, nakar se bodo gostilniške sobe in kuhinja prebelile in modernizirale, kakor zahteva duh sedanjega časa.

Ij.— Dvoje kopalnih hlač je bilo pozabljenih v nedeljo v popoldanskem kamniškem vlaku. Pošteni najdilek se naproša, naj jih odda proti nagradi v uredništvu »Slov. Naroda«.

—lj Drava — premog najceneje pri tvrdki »Kurivo«, Dunajska cesta 33, tel. šte. 3434.

Iz Celja

—c Zgodaj je začela. V stanovanje kovača Mksa Obržana na Ložnici pri Celju se je predvečernim popoldne nepopažena splazila komaj 12letna učenka 5. razreda velenjske osnovne šole Tončka H., doma z Brega pri Polzeli. Dekletke je pobralo iz omare okrog 1500 Din vredno zlatino in srebrnino, pri odhodu pa je odpeljala tudi Obržanovo dvokolo. Slučajno pa je Obržan ob istem času potreboval kolo, da bi se odpeljal po opravku. Seveda je bila s tem tatvina odkrita pravčasno. Obržan je odhitel za dekletcem in ga res še dohitel. Vse ukradene stvari je prejel vrnjen, nakar je deklico izročil celjski policiji, ki jo je po primernem ostrem pouku vrnila roditeljem.

—c Seja mestnega občinskega sveta bo z običajnim dnevnim redom v četrtek 26. t. m. zvečer ob 18.

—c Tatvina kolesa. Ključavničarju Milošu Klinarju je ukradel neznan tat 19. t. m. okrog 20. iz veže gostilne »Pri zelenem travniku« črno pleskano kolo znamke »Mifa«, ki ima šte. 428.035.0. O tatu ni nobenega sledu.

—c Vrnila se je domov. »Slov. Narod« od 16. junija je priobčil notico o izginotju Franje Zupanove. Sedaj nam poročajo, da se je naslednjega dne imenovana vrnila domov in je po enotedenski odsotnosti zopet nastopila svojo službo. Njen oče Franc Zupan se zato najpriščneje zahvaljuje vsem, ki so mu pripomogli na kakršenkoli način, predvsem tudi z objavo v označeni številki »Slov. Naroda«, da je našel izgubljeno hčer.

Avgustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Opazila je, da jo gledajo nezne sive oči. Pred njo je stala starejša, sivolasa dama iz izrazom dostojanstva in uglašenosti v črni obleki in vzravnani postavi. Julija Farrova je presenečeno obstala. Opazka Viktorja Hallama, da ima Molly nekatere sitnosti s policijo, ji je prišla znova na misel. Bilo je jasno, da ta častljiva dama o tem nima pojma.

— Zelo se mi mudi, — je ponovila. Rushtonova se je umaknila in pustila obe dami sami.

— Mislim, da se po pravici prištevam med najboljšie prijateljice Molly Langtonove, — je dejala Julija Farrova, — in rada bi vedela, kje zdaj stane.

Starejša dama se je prijazno nasmešnila in zmajala z glavo.

— Bojim se, da vam ne morem povedati.

— Zakaj? — Glas Julije Farrove je postal ostrejši. Hitro je stopila med amo in vrata.

V sivih očeh starejše dame je bil še vedno prijazen pogled in smehljaj. Toda v njenih zenicah se je zaiskrilo nekaj, kar je izdajalo izredno silo duha.

— Zakaj? Mislim, da ji neko vso ljube svojo ljubezen. Kakor veste, se je preselila in odpovedala službo.

— Ah tako... — Seveda pa ne mislim, da je treba nadaljevati najin pogovor. Dovolite mi oditi.

Ta prošnja izgovorjena smeje, je spravila Julijo Farrovo iz ravnotežja. Videla je, da jo dama razorožuje z najsprejemnejšim orožjem — uljudnostjo.

— Vztrajam na tem, da mi poveste, kam se je Molly Langtonova preselila! — je vzklila.

— Te hiše ne zapustite, dokler mi tega ne poveste. — Obrnila se je naglo in hitela k večnim vratom z namenom zakleniti jih.

Toda krepka roka se je iztegnila in jo pahnila stran. Za priletno damo je bilo izredno čila in krepka. Skočila je k vratom in predno se je Julija Farrova zavedla, so se vrata zaloputnila za bežečo damo.

V trenutku, ko jih je Julija Farrova znova odprla in planila pred hišo, je bila tuja dama že daleč. Julija je prispela na vogal ulice baš pravočasno, da je videla, kako je ustavila mimo vozeči taxi in skočila vanj.

Videla je pa še nekaj drugega. Njene bistro oči so opazile mahanje ženske roke v rokavici skozi okence avtomobila. To je bilo dogovorjeno znamenje. Julija se je zagledala v temo. Zasebni avtomobil je stal ob hodniku na nasprotni strani in šofer v livreji je sedel pri volanu.

Videč, da ga opazuje dama si je prižgal cigareto, potem je pa obrnil avto in krenil počasi v nasprotno smer. Toda ročna torbica Julije Farrove je bila že odprta. Brž je vzela iz nje no-

tez in svinčnik. Zmagoslavno si je za beležila številko, katero je bila opazila na zadnji strani počasi odhajajočega avtomobila.

»Morate priti drevi!«

Molly Langtonova je imela nov težak dan. Profesor Caspian ji je narekoval več dolgih pisem v Ameriko o znanstvenih problemih in ji izročil sveženj listin s tajnimi računi, katere je morala zelo skrbno opisati. Bila je pa vesela, da je imela mnogo dela, kajti tako vsaj ni imela kdaj razmišljati o lastnih zadevah.

Ob šestih zvečer je delala še s polno paro, ko so se odprla vrata in je vstopil v njeno sobo George Benty.

— Prišel sem se posloviti, — je dejal in pripomnil smeje: — No, posloviti baš ne, ker bom čez dan delal tu v laboratoriju. Toda k domačiji ne spadam več — sem se v novo stanovanje.

Molly je priklimala z glavo.

— Vašo sobo bodo rabili za kemični laboratorij, ste dejali?

— Da, dejal sem. Toda motil sem se. Moja soba rabi Sternhold — ta lopov, katerega sem kaznoval, ker je mučil mojega psa. Zdej bo stanoval tu.

— Sternhold? — Molly se je zdržnila.

— Kakšen povod ima profesor Caspian za to?

George je pomislil in odgovoril:

— Tudi jaz bi rad vedel, kakšen povod ima. Rad bi poznal ozadje vsega tega.

Nekaj časa sta oba molčala, potem je pa stopil George počasi k Molly. Njegov drugače vesel obraz je bil mračen. S prsti je nervozno bobnal po robu mize.

— Upam, da niste hudi name... Nenadoma je umolknil in se nekam čudno zasmel. — Toda neumnosti ne smem govoriti. Oprostite mi, prosim Ne... to ni nič.

Posrečilo se mu je vsaj deloma premagati razburjenost.

— Čujte, ali niste nikomur povedali, da je bil Bill Eastwood včeraj pri meni? — je vprašal.

Molly je odklimala z glavo.

— Ne. Saj ste mi sami dejali, naj molčim o tem.

Ime detektiva Eastwooda je vplivalo na njo enako neprijetno, kakor prejšnji večer, ko jo je povabil v svojo sobo, da bi pozdravila njegovega prijatelja detektiva.

— Z Eastwoodom sva govorila o nečem med štirimi očmi, — je nadaljeval George. — Nikoli ne uganete, o čem sva se menila.

Molly je znova zmajala z glavo.

— O ponarejenih bankovcih, — je dejal George. — Da, saj se mi je kar zdelo, da se boste tega ustrašili.

Molly je začelo srce močno utripati. Zdelo se ji je, da ji ga stiska močna roka. Z očmi je iskala njegov obraz. Kaj vse je vedel? Mar jo je hotel preizkusiti?

— Ali domneva vaš prijatelj... je začela z drhtečim glasom.

George se je zasmel.

— Mislim, da se zde njemu sumljivi vsi ljudje. Vsako noč se potika tu okoli. Scotland Yard je zavohal, da se skriva zagonetni ponarejevalec tu nekje. Gotovo vam ni znano, da dela

Caspian za Scotland Yard kemične analize v tej stroki.

— Ne, tega nisem vedela, — je odgovorila Molly.

Srce ji je začelo še hitreje utripati. Ali pride v novem poklicu kdaj v stik z možmi iz Scotland Yarde? Če pride, je pri profesorju najverjetneje mesto v vsem Londonu. Kaj bi se zgodilo, če bi srečala plečatega detektiva, ki se ji predstavlja kot »Rutherford« in katerega mu je pred tremi dnevi v Parizu srečno ušla.

Chaplin proti zvočnemu filmu

V sredo smo med brzojavnimi vestmi poročali, da se je v Hollywoodu ustanovila filmska družba, katere člani so kralji komike Charlie Chaplin, Douglas Fairbanks in John Gilbert, ki so odločno proti zvočnemu filmu in namestitev naprej propagirati nemi film. V zvezi s tem je podal Charlie Chaplin nastopno izjavo:

Filmski producenti ne vedo, kaj naj počno z zvočnim filmom. Oni z gotovostjo ne vedo, kje se končuje nemi in kje pričneta zvočni film. Nedavno sem prisostvoval neki predstavi zvočnega odnosno govorečega filma. Pri najboljši volji se nisem mogel prepričati, da je govoreča senca na platnu tudi res govorila. Vse se mi je zdelo zumetnično, glas ni prihajal iz ust govornika, marveč od neznane kje. Čeprav je harmoniral z naravnim glasom, se mi vendar zdi, da ni prihajal s platna. Mnenja sem, da naj filmski igralci v zvočnih filmih ne govorijo. Zvok v zvočnem filmu je nenaraven, zdi se, kakor da je res zumetničen. Moj prihodnji film, ki bo v najkrajšem času dokončan, bo spremljala reproducirana godba, kot koncesijo po obliki pa sem vnetel tudi nekaj govorečih stavkov. Po mojem mnenju je uspeh nekaterih govorečih filmov pripisovati samo nastopu znanih igralcev. Mnenja sem, da prihajajo prijatelji filma v kino samo zato, da vidijo Ronald Colmanna, Clara Bow, Billie Dove, mene in še nekatere druge, ne pa zaradi dela samega.

Mnogo igralcev, ki je predsedalo k zvočnemu filmu, je izgubilo svojo zunanjo privlačnost, ker njihova govorica ni tako lepa in ni v skladu z njihovo zunanostjo.

Čeprav je večina filmskih igralcev že predsedala k zvočnemu filmu, je Charlie Chaplin odločen še naprej nadaljevati borbo proti njemu.

Kupčija z akademskimi naslovi

Pred III. okrožnim sodiščem v Berlinu se vrši te dni zanimiva razprava. Obtožen je neki dr. Woetitz in stavnik Willy Forstmann zaradi goljufije in ponarejanja listin. S pomočjo nekega dozdnevnega tajnega dvornega svetnika sta si pridobila profesorski naslov narodne univerze v Dacati v Ameriki, kasneje pa sta sama začela kupčevati z akademskimi naslovi. Cela vrsta

oseb, med njimi mnogo takih, ki so posejali samo vaške šole, je prejela akademske in doktorske naslove vseh možgih misterioznih univerz, zlasti pa univerze v Kaputhalu v Indiji. Seveda sta si pustila za naslove nakazovati lepe zneske. Oba sta govorila, da bosta v mali vasi Beeskow ustanovila lastno univerzo, ki bo nedvomno živela svetovnih sloves. Na tem je šlo mnogo oseb, kar je pač dokaz, kako se ljudje pulijo za naslove.

V TRGOVINI.

— Rada bi kupila globus za svojega sina.

— V kateri velikosti?

— O, v naravni velikosti.

Stavbno gibanje v Ljubljani

V mestu, zlasti pa na periferiji rasto hiše iz tal kakor gobe po dežju

V preteklem tednu je bilo vreme ugodno za zidanje, primanjkovalo pa je voznikov, ki bi dovažali gradbeni material na stavbišča. Ljudje so spravljali s senožeti seno, in je moral marsikateri vravec in rjavec, belec in sivec z lestevnim vozom na travnik. Zato je zidarsko delo ponekod zastajalo.

V Strelški ulici so delavci mahali s krampi in lopatami na mestu, kjer je še pravkar stalo staro pritlično poslopje. Tam si zgradi gostilničarka in posestnica Ana Turk poleg sedanjih svoje hiše (št. 22) dvonadstropno stanovanjsko hišo. V tleh bodo kleti, v pritličju trgovinski prostori, v prvem in drugem nadstropju pa moderno urejena stanovanja z najlepšim razgledom na krasne kamniške planine. Zidanje je prevzel inž. Josip Dedek. Z novo, lepo hišo ge. Turkeve in z ureditvijo Strelške ulice, za kar je občinski svet določil 100.000 Din, bo ta del mesta na svoji privlačnosti dosti pridobil.

V Zarnikovi ulici je v delu betonski temelj za enonadstropno večjo vilo g. Dežmana, ravnatelja knjigovodstva KTD. Stanovanja bodo v visokem pritličju in prvem nadstropju, porabni bodo tudi kletni prostori, podstrešnega stanovanja pa ne bo, ker se postavi na zidove ravno ostreže. Gradnjo vile ima v rokah zidarski mojster Anton Maverič.

Na Vrtači podirajo delavci gospodarske objekte Stavne družbe, da se napravijo stavbišča za nove hiše in vile, ki bodo tam vsekar bolj umestna kakor pa razne zaprte barake in lope. Tik Tomšičeve enonadstropne hiše, ki bo v kratkem dograjena, poganja iz mehkih tal betonsko temeljno zidovje za visokopritlično, enonadstropno hišo inž. Domladija. Poslopje bo imelo skrajno ravno streho. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju ter v prvem nadstropju. Zidarska dela izvršuje stavbnik Emil Tomšič.

Na Dolenjski cesti pod Rakovnikom bo kmalu dograjena visokopritlična, enonadstropna hiša ge. Terezije Počivavnik. Stanovanja se napravijo v visokem pritličju, prvem nadstropju in kod streho. Nizkopritlični prostori bodo porabni za kleti. Hiša stoji toliko od ceste, da ne bo izpostavljena obilnemu nadležnemu prahu. Zidarska dela so v rokah inž. Josipa Dedeka.

V idiličnem kotičku med desnim bre-

ZAKAJ JE ŠEL V VOJNO.

— Kako je to, da si šel prostovoljno v svetovno vojno?

— Sorodnikov nisem imel, oženjen tudi nisem bil, razen tega me je vojna veselila. Zakaj si pa ti šel, Janez?

— Jaz sem imel pa sorodnike in ženo, razen tega pa ljubim mir.

PRED POTOVANJEM.

— Preden odpotujem, ne morem ponoči nikdar spati.

— Potem pa odpotuj dan prej.

IZ ŠOLE.

— Danes je že petič v tem tednu, ko te moram kaznovati. Kaj praviš k temu?

— Hvala Bogu, da je že sobota.

gom Ljubljani in levim bregom Gruberjevega prekopa rasejo hiše iz njiv in travnikov kakor gobe po dežju. Tu je bilo že lani sezidanih nekaj čednih pritličnih hiš, letošnjo pomlad se je pa gradbeno gibanje še bolj razmahnilo.

Prijetno domačijo si je postavil strojni ključavničar Rus Nikita Marčenko. Vojni vihar ga je zanesel z nepreglednih ruskih ravnin na ljubljansko polje, kjer si je letos omislil svoje ognjišče in dvorišče. Dobil je službo v »Saturnus«, Z ženko Slovenko živi srečen in zadovoljen pod svojim krovom.

Bliznji sosed našega Rusa je A. Porenta, uslužbenec na mestni klavnic. Vesel se je nedavno z veseljem v svetlo, suho in solno stanovanje. Pod njegovo streho so tri stanovanja: v tleh, visokem pritličju in pod streho.

Franc Urbanc, kolarski pomočnik, ima v grobem dograjeno in pokrito domačijo z visokopritličnim in polstrešnim stanovanjem. Vsa dela bodo dokončana v prvi polovici prihodnjega meseca ali vsaj nekaj dni pred avgustom.

Šofer Zemljč je imel minul teden krov, ce in kleparje na pritlični svoj hiši. Za ta teden se prične z ometavanjem sten, nakar se izvršijo še ostala dela in bo stanovanje v pritličju porabno. Podstrešno sobo s kuhinjo si napravi kasneje.

Zelezniška uslužbenca Lenasi in Berget si delata dvodružinsko stanovanjsko hišo, v kateri bodo kletni prostori, visokopritlična in podstrešna stanovanja. Zidovje je zgrajeno in se prihodnje dni omeče in poboli, nakar bodo še mizarji, plekarji, pečarji in sobni slikarji izvršili svoje delo, da bodo stanovanja porabna, kar se zgodi v enem mesecu.

Ker stoji te hiše na trdem pesčenem in gramoznem svetu, bodo stanovanja suha in zdrava. Stanovalci imajo imenitno pitno vodo v svojih vodnjakih, ki so globoki po sedem metrov. Jasno je, da se bo tukaj še dosti zidalo. Naselje se bo razgledalo proti severu do Ljubljane, proti vzhodu pa do Gruberjevega prekopa. Lepo imajo ljudje ter sredi polja! Skrajnički jim žvrgolijo pod sinjim nebom, a ljuba ptica prepelica se oglašja iz razora: Po stezi, po stezi. Pač kolklika razlika med zatohlimi mestnimi luknjami pa svetlimi, solnčnimi sobami v tem idiličnem kotičku božje narave!

Sreča Te išče ... Ne izogibaj se ji!

Ne skrivaj se! Privabi si jo s srečo drž. raz. loterije. Zrtvuj ji Din 100.— za celo srečko, ali Din 50.— za polovično, ali Din 25.— za četrtinko. Vrniti ti zna tisočero in še več. Bodi do 8. julija v posesti naše srečke, ki si jo moreš kupiti

v podružnicah »Jutra« v Mariboru, Celju, Novem mestu in na Jesenicah;

v Ljubljani pa v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici ter v šiški v Ekspozituri »Jutra« na Celovški cesti.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Upravni in nadzorni odbor »Nabavljalne zadrage žel. uslužbencev« naznanjata, da je dne 22. t. m. na tragičen način premislula v cvetu svoje mladosti

Frančiška Kladnik

uslužbenka »Nabavljalne zadrage«.

Pogreb prerano umrle bo dne 24. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Lazah na farno pokopališče.

V Ljubljani, dne 23. junija 1930.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znaklo! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Železen štedilnik

se ceno prodaja. — Ogleda se lahko vsak čas Hradskega vas št. 38.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno odaja Fran Suštar, Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/T

Kopalne obleke

vseh vrst po meri. Aleksandrova cesta 3, pritličje. 1883

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo, za stavbe ima stalno v zalozbi litija, dr. s o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46, telefon št. 2820. 47/T

Električno centralo

Deutz-Dieselmotor 10 HP, generator 13 KVA 380/220 V stikalna plošča, vse 6 mesecev v pogonu, po zelo nizki ceni naprodaj. Event. tudi posamezne stroje. Pojasnila daje Zagrebačka ind. tjestenina, Zagreb, Preradovičeva 34. 1896

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritliklin išče mirna in celi dan odsotna stranaka. Vselitev 1. avgusta. Plača evn. za 3 mesece v naprej. Ponudbe na upravo lista pod »Točen plačnik«/1893

Strojno striženje psov

po 17. uri. Osvald, Glince, cesta VI št. 4 pri gostilni New York. 1894

Posestvo

v Sv. Lenartu pri Mariboru, obstoječe iz lepe zidane hiše (4 sobe, kuhinja, 2 kleti), zidan hlev za živino, 2 orala lepe zemlje, njiv in travnika, je naprodaj. Njive so 10 minut od hiše oddaljene, gozda je 2 orala in 1 uro oddaljen. Proda se brez gozda za ceno Din 120.000, z gozdom za Din 150.000, ker je les že za sekane. Kupci se naj javijo osebn. ker se na dopise ne bo oziralo. Lenart in Ana Ronuti. 1895

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenim klavirjevi!

Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster Hötzl, Stigl original, ki so nesporno najboljše (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

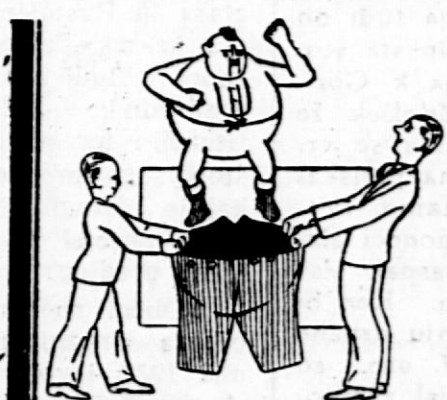
Mestni trg 3. Najcenejša posojevalnica.

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega do najkrajšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Silvalni stroji, motorji, pneumatika, posoda, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovaška cesta št. 4.

Pozor dame, gospodje! Likanje moške ali damske obleke Din 18. Ako hočete zopet imeti veselje s svojo obleko, dasi ni nova, pošljite jo v

WALLET EXPRES

LJUBLJANA, STARI TRG 19, da jo kemično očisti, zlika, pošlje, na željo obrne. Cena obračanju 300 Din. Po obleko se pošlje na dom. Na likanje se lahko počaka.

1.000 Dinarjev

plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, trda koža, trdi žulji ne bo v treh dneh brez bolečin, brez nevarnosti, brez noža, brez vnetja odstranil zdravniško priporočeni »RIA-BALZAM«. — G. godni svetnik L. piše: »18 let sem trpel na kurjih očesih; vsak čevljev in vsak korak mi je povzročal bolečine.« — Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in grofica Zeppelinova. Cena z jamstvenim pismom Din 8.—, 3 lončki 15.— Din.

»Dr. Nic. Kemény, Košice, Postfach 12/E 13, Češkoslovaška.«

Antiseptično prepariran Ali »OLLA« je mnogo boljše. dokazano nedosegljivo!

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,